

Economie een Inleiding

1: “Wereldreis”

- Voorbeelden: VS, EU, Japan

2: Overzicht

- “Wat is macro-economie” ?
- Concepten, variabelen...
- Overzicht boek = structuur cursus en lessen

1

“Op wereldreis”

Inleiding

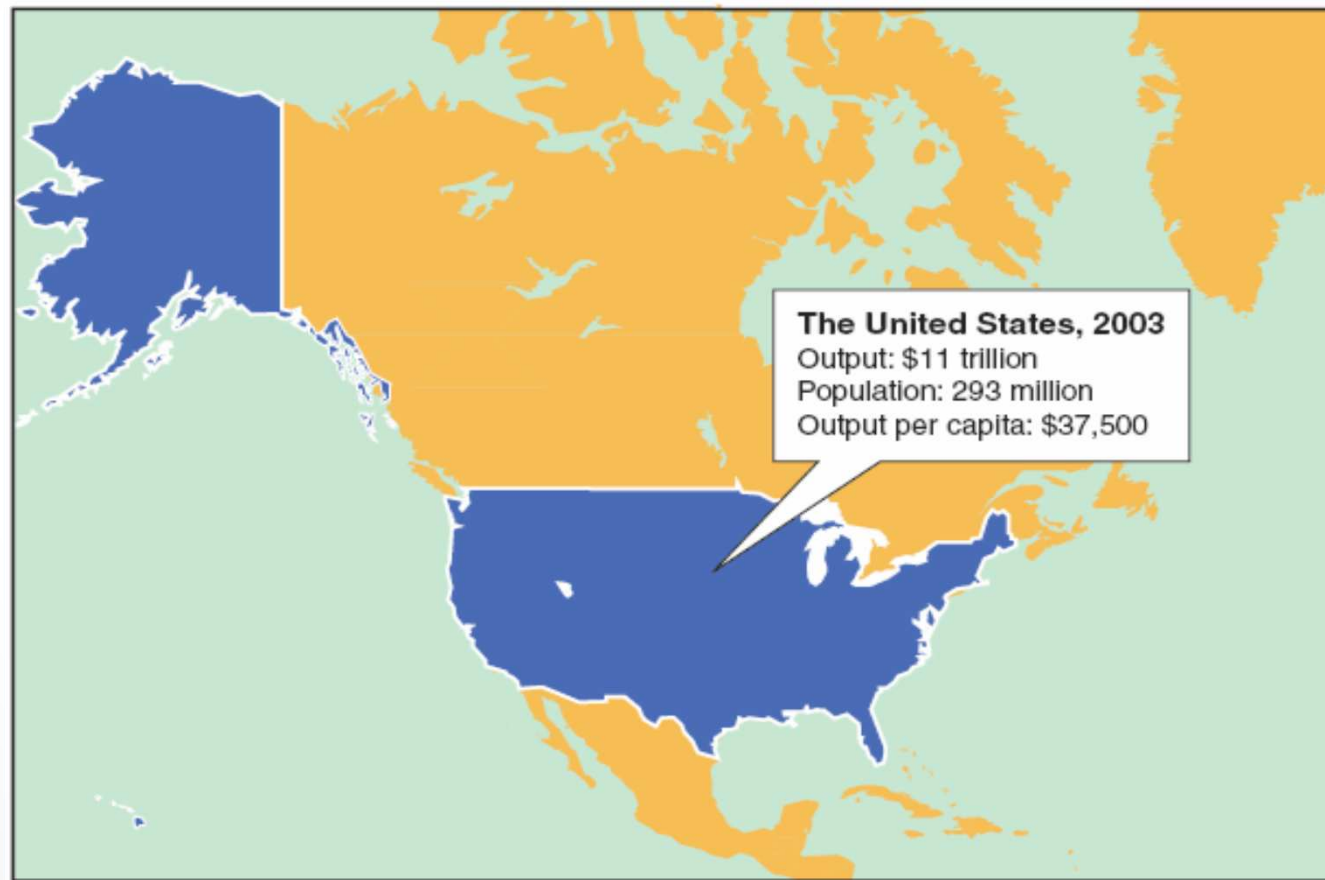
- Voorbeelden recente macro-economische problematiek:
 - VS: expansie/recessie/expansie
 - Europese Unie: werkloosheid/EURO/uitbreiding EU
 - Japan : langdurige crisis

Inleiding

VS, EU, Japan

- Vergelijking / Beschrijving
 - Groei Output (productie)
 - Werkloosheidsgraad
 - Inflatiegraad
- Later:
 - Definities en concepten (HK 2)
 - Begrijpen en verklaren later !!!

1.1 Verenigde Staten

Tabel 1.1

Table 1-1 Growth, Unemployment, and Inflation in the United States, 1960-2004

	1960- 2000 (average)	1994- 2000 (average)	2001	2002	2003	2004
Output growth rate	3.2	3.9	0.5	1.9	3.0	4.4
Unemployment rate	6.1	4.9	4.8	5.8	6.0	5.5
Inflation rate	3.9	1.8	2.4	1.7	1.8	2.0

- Output growth rate: annual rate of growth of output. Unemployment rate: average over the year. Inflation rate: annual rate of change of

De Verenigde Staten –

“Expansie” van 1994 tot 2000

- Groei groter dan gemiddelde groei 1960-2000
- Werkloosheidsgraad lager dan gemiddelde 1960-2000
- Inflatiegraad beperkt en lager dan gemiddelde 1960-2000
- Er was sprake van “nieuwe economie” (zie later)
- OPM terminologie: “recessie”

De Verenigde Staten – Einde euforie sinds 2001

- Eind 2000 : investeringen dalen / te hoge aandelenkoersen
- 2001: vraag daalt / “correctie” aandelenkoersen / WTC-aanslag(11/9) / gebrek aan (economisch) vertrouwen
- 2002: boekhoudschandalen / grote falingen / Irak “sleept aan”
- 2003: herstel.
- 2004: Hogere groei terug maar onzekerheid (ook terrorisme) blijft

Vragen anno 1999/2000 ?

- 1. Is werkloosheidsgraad te laag?
→ geen relevante vraag geweest
- 2. Is aandelenmarkt overgewaardeerd?
→ inderdaad, één van de oorzaken van de recessie

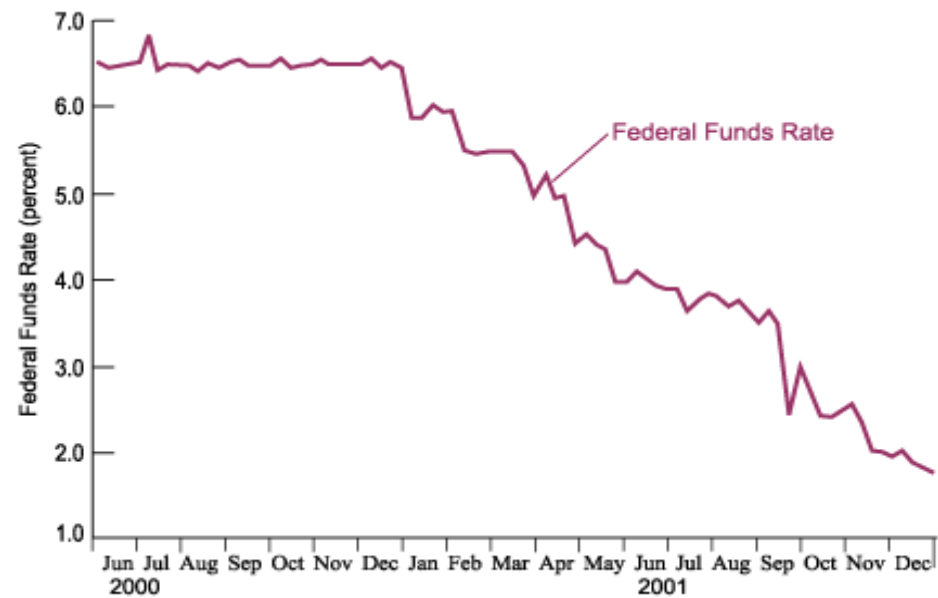
Bron : The Economist

Sinds 2001: The war against ... recession

- 1. Monetair beleid
Vele opeenvolgende rentevoetdalingen tot 2003 – pas sinds 2004 terug stijging
- 2. Fiscaal beleid
Van begrotingsoverschot in 2000 naar hoog tekort nu

Figuur 1.2 (ed2003)

Intrestvoet centrale bank FED

Bron : The Economist

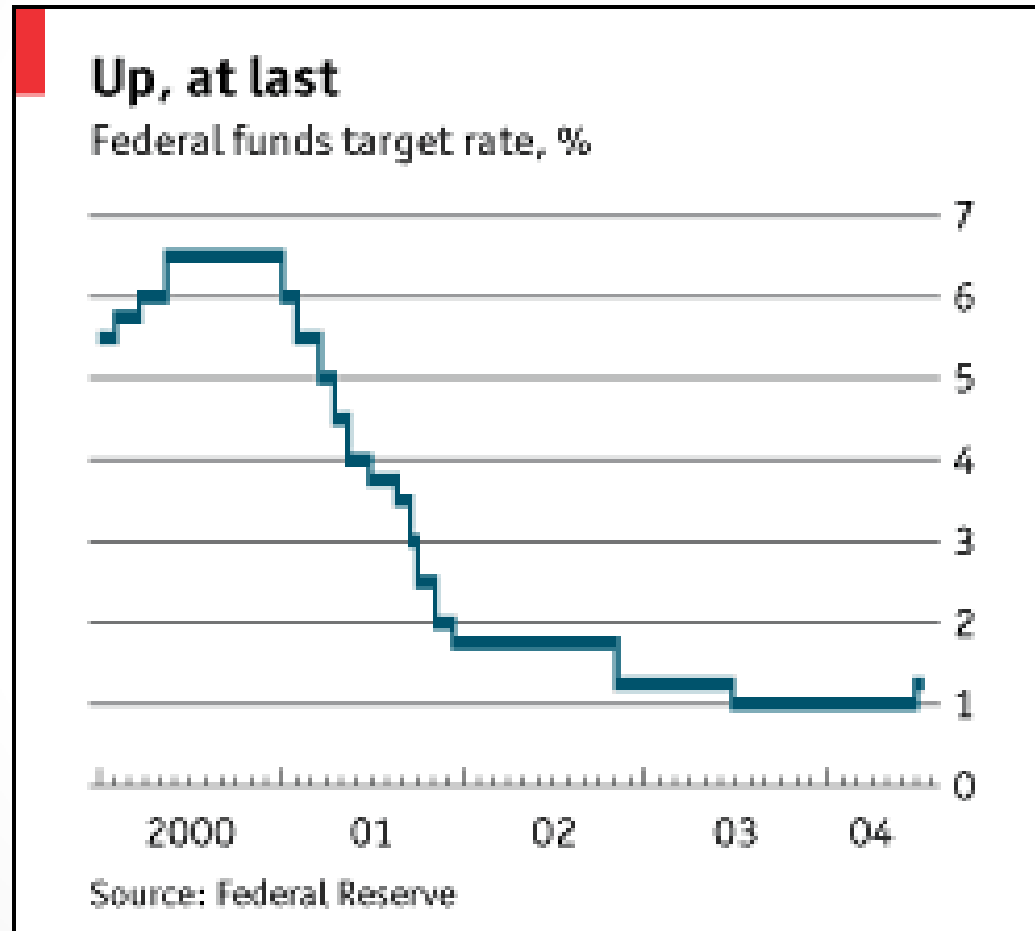
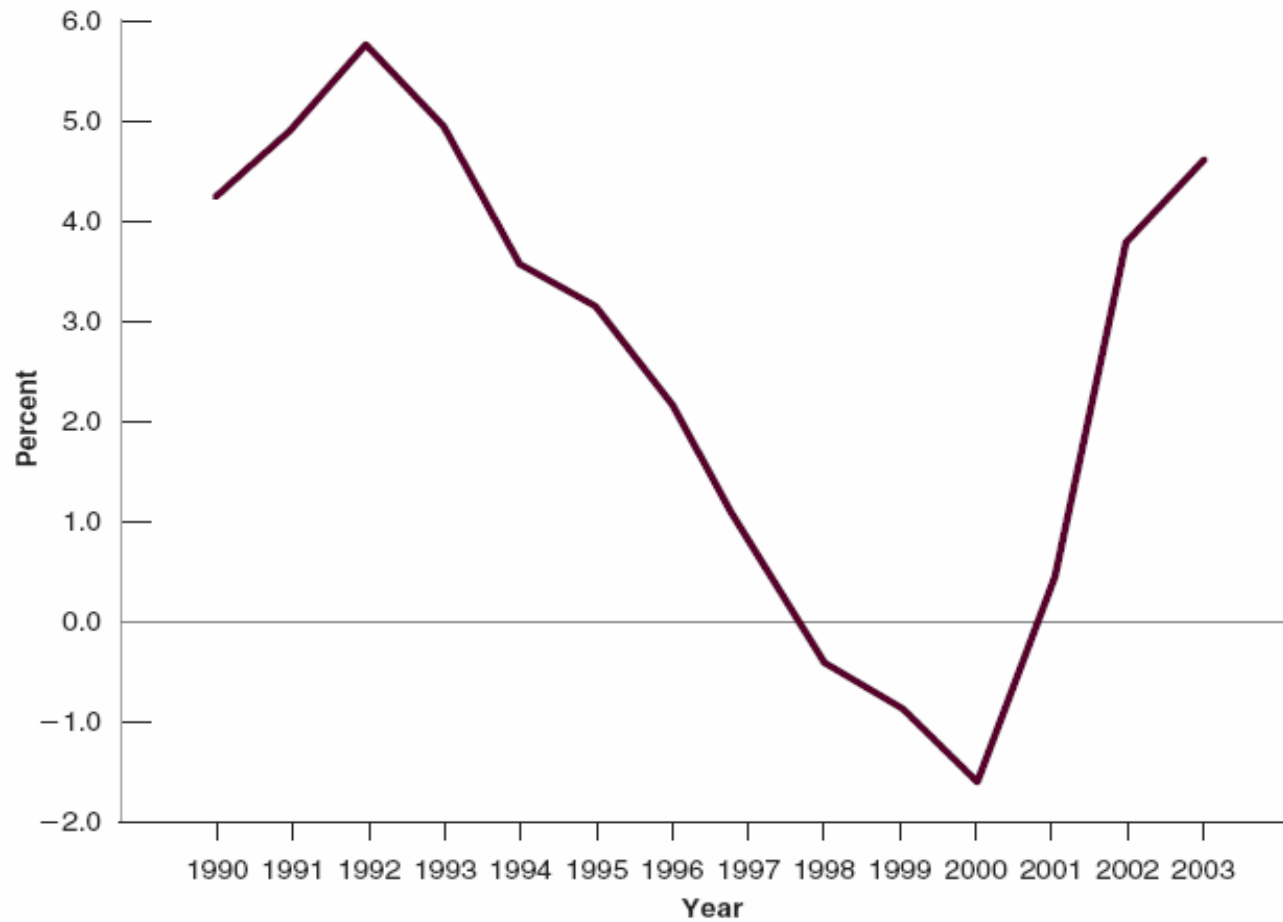

Fig 1.3 Begrotingstekort

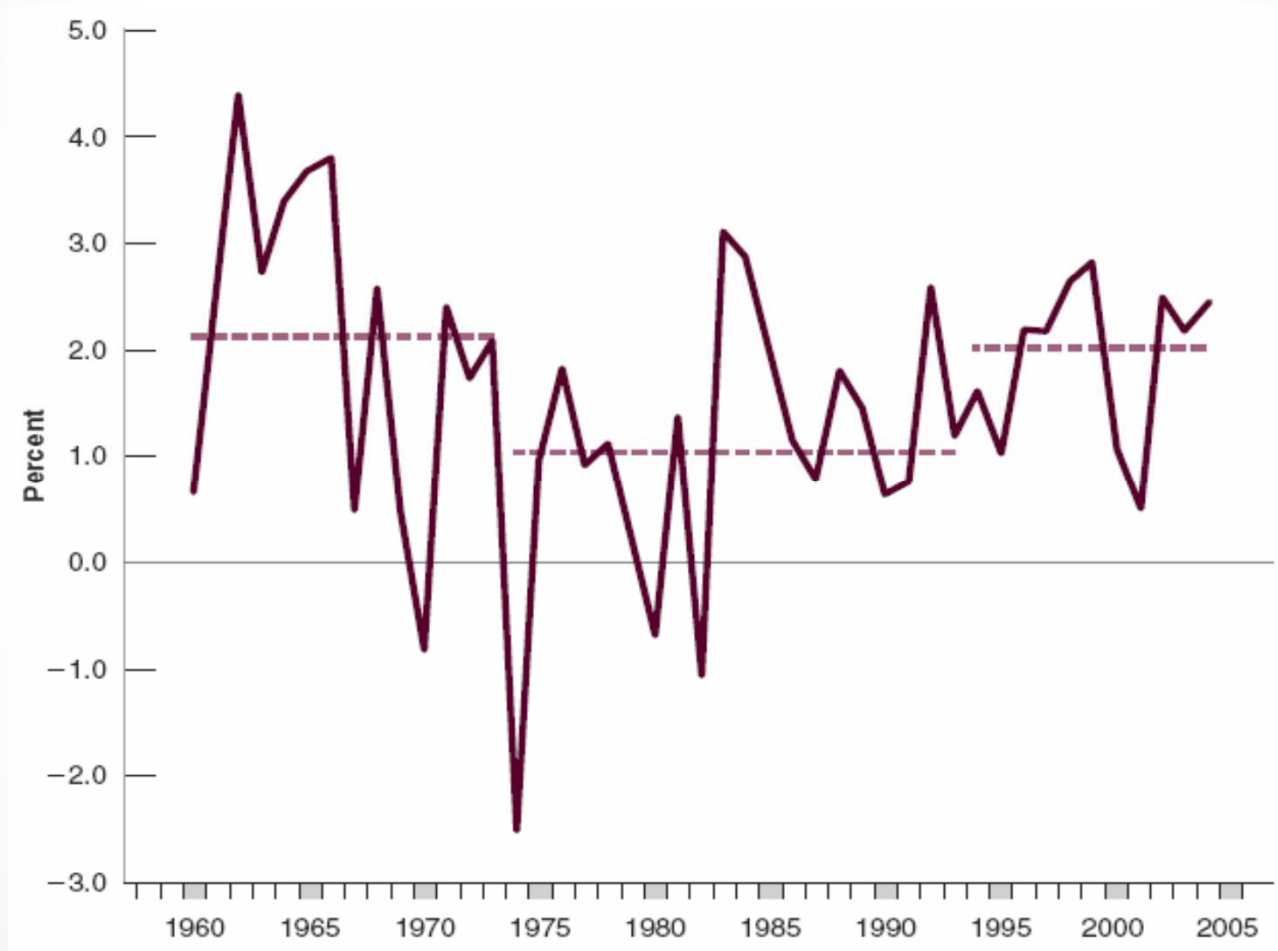

Waarom ook niet ...?

War against inequality

- Reëel gemiddeld loon 1979 – 1998...
...voor arbeiders zonder hoger diploma **daalde** 1% per jaar - Voor arbeiders met hoger diploma **steeg** 1% per jaar
- → Waarom deze evolutie ??

Figuur 1.2

“Nieuwe Economie” ?

In betekenis hogere groei productie (output) per capita (=hogere productiviteit) → hogere levensstandaard!!

= 2% sinds 1994

Sindsdien: technologische vooruitgang informatie en communicatie

Belang (hogere) groei

- Indien van 1974 tot 1993 OOK 2 % → 20 jaar extra jaarlijkse groei van 1 %
- Zou 22 % meer productie per capita (=maatstaf levensstandaard !!!) betekenen

Recessie VS in 2001

Bron : The

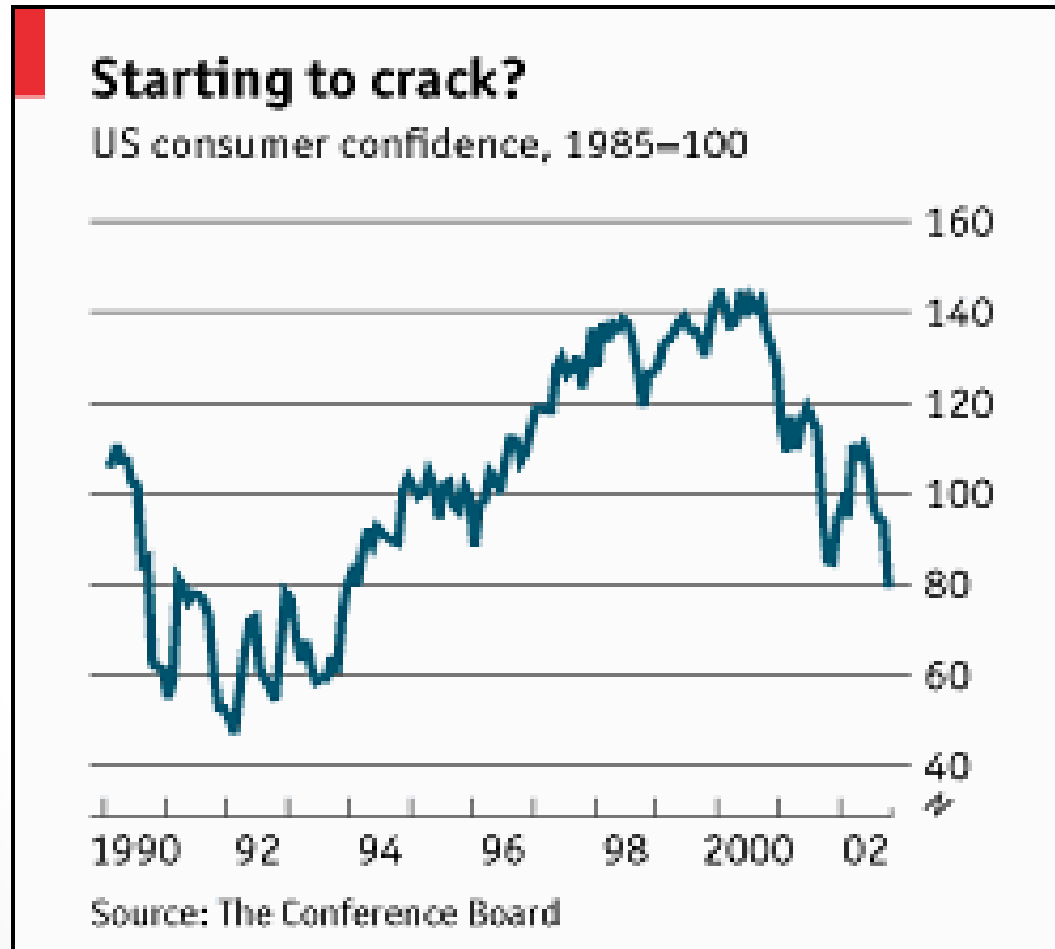
Economist

Consumentenvertrouwen VS

Bron : The

Economist

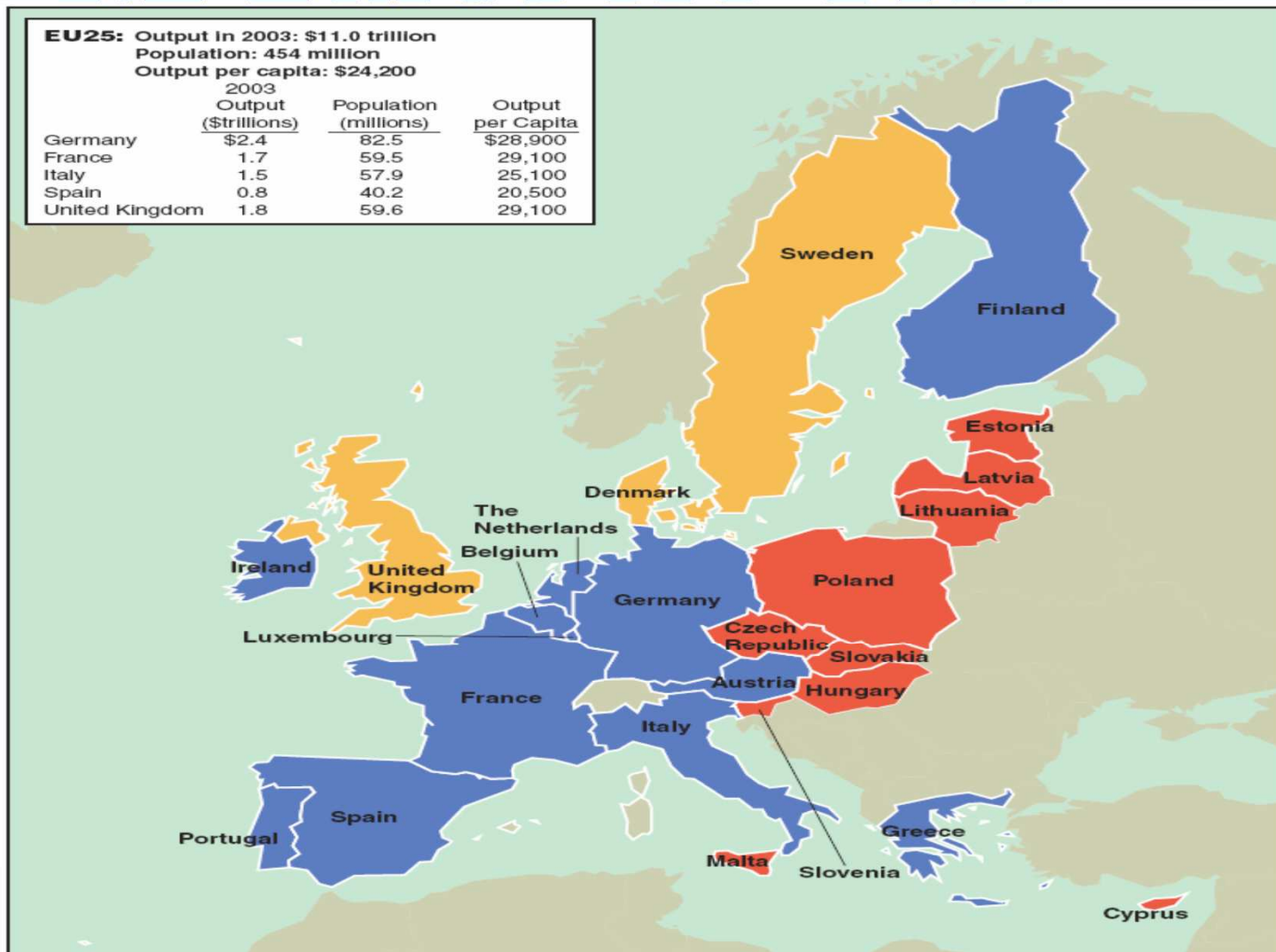
Consumentenvertrouwen VS

Bron : The

Economist

1.2 Europese Unie

Tabel 1.2

Table 1-2 Growth, Unemployment, and Inflation in the European Union, 1960-2002 (in percent)

	1960- 2000 (average)	1994- 2000 (average)	2001	2002	2003	2004
Output growth rate	3.1	2.3	1.7	1.1	1.5	2.1
Unemployment rate	5.8	9.0	7.3	7.8	8.1	8.1
Inflation rate	5.4	2.0	2.3	2.6	2.2	1.9

Output growth rate: annual rate of growth of output. Unemployment rate: average over the year. Inflation rate: annual rate of change of the price level.

De Europese Unie

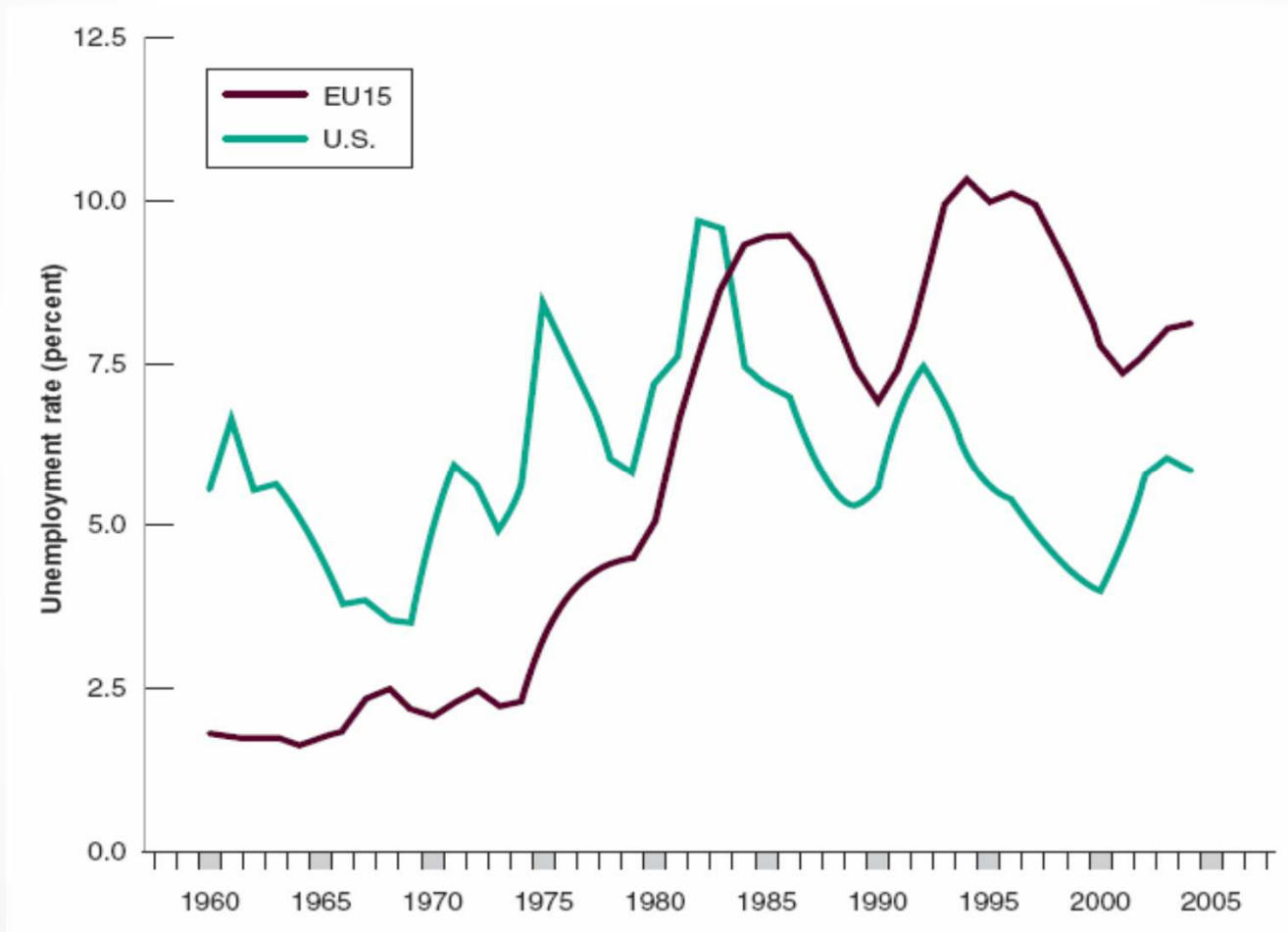
- Jaren 94 – 2000: minder groei dan gemiddeld sinds 1960 – ook minder dan VS
- Sinds 2000 : (nog) mindere prestatie – Ook geen “herstel zoals in VS 2003/04
- Positief : lage inflatie
- Negatief : hoge werkloosheid (hoger dan VS)

De Europese Unie

Uitdagingen voor de EU

- 1. Werkloosheid verminderen
 - 2. Gevolgen van de Euro
- OOK : overheidsschuld – vergrijzing -

Figuur 1.5

De Europese Unie

Hoe hoge werkloosheid terugdringen?

= Hoe hoge EU werkloosheid verklaren !

- Arbeidsmarkttrigiditeiten (vb. sociale zekerheid)
- Verkeerd macro-economisch beleid, te restrictief

EU - EMU → EURO

Korte Historiek:

- 11 landen + Griekenland (wanneer Denemarken, Zweden en V.K ??)
- 1 januari 1999: vaste verhouding munten
- 1 januari 2002: Euro samen met nationale munten in omloop
- 1 juli 2002: de Euro enige munt

Voor- en Nadelen EURO

- Contra

- **Einde onafhankelijk monetair beleid**
- **Beperking fiscaal beleid**

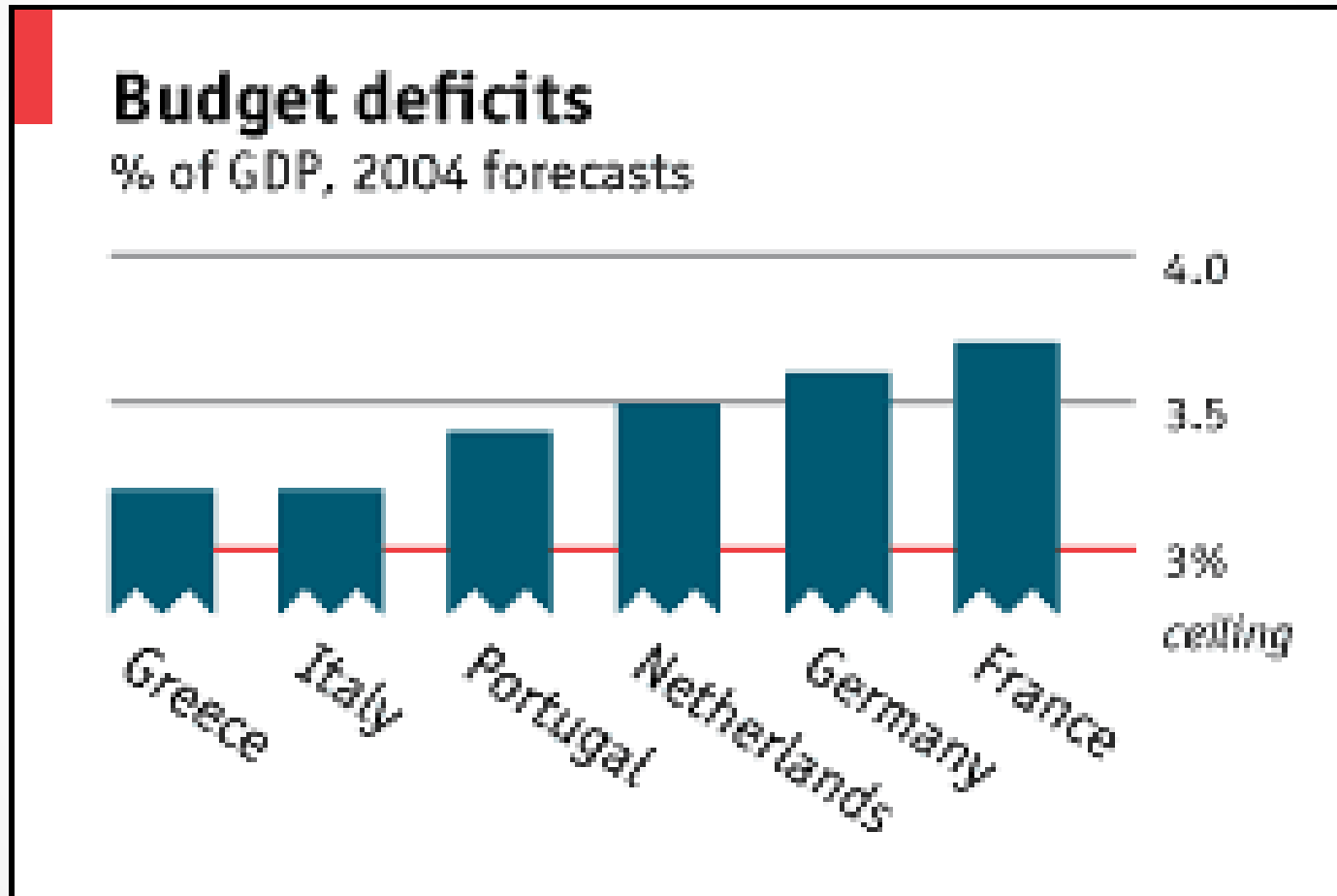
- Pro

- **symboliek (politiek) verenigd Europa**
- **geen wisselkoersen, minder handelsbarrières**
- **“wereldspeler” naast dollar**

Deficits contra stabiliteitspakt

Bron : The

Economist

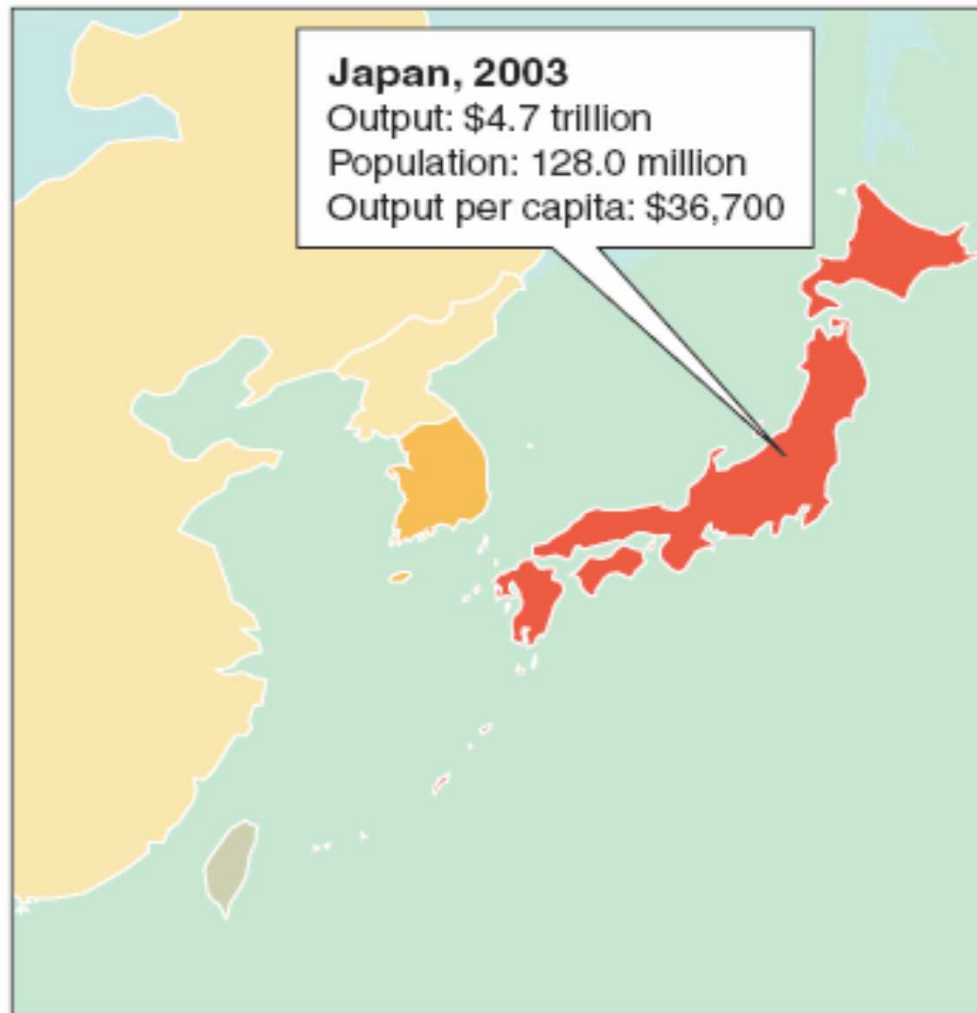
Te strak stabiliteitspakt ??

Bron : The

Economist

1.3 Japan

Tabel 1.3

Table 1-3 Growth, Unemployment, and Inflation in Japan,
1960-2004

	1960-2000 (average)	1994-2000 (average)			03	04
			01	2002		
Output growth rate	4.7	1.4	0.4	-0.3	2.5	3.0
Unemployment rate	2.0	3.7	5.0	5.4	5.3	4.8
Inflation rate	5.1	-0.1	-1.5	-1.2	-2.5	-2.0

Output growth rate: annual rate of growth of output. Unemployment rate: average over the year. Inflation rate: annual rate of change of the price level (GDP deflator)

Groei, werkloosheid en inflatie Japan, sinds 1960

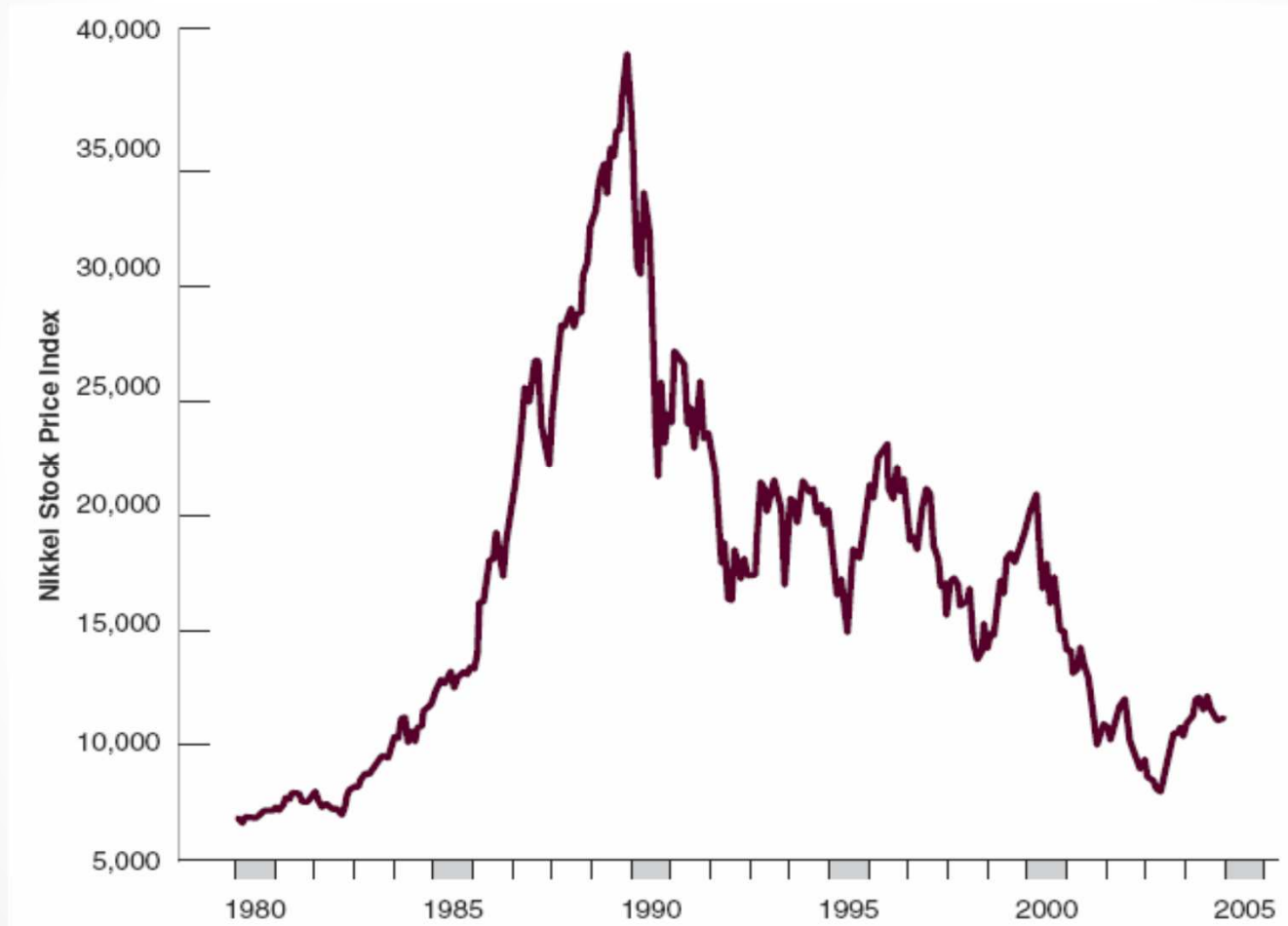
- Negatief

- Gemiddelde groei sinds 94-2000 1.4%
- Groei / inflatie negatief
- Record werkloosheid 2002 (5.4%)

- Positief

- 1960 - 2000 groei (4.7%) = meer dan VS en EU
- Productie per capita = V.S.per capita

Figuur 1.7

Index van de Japanse Aandelenmarkt, 1985 - 1992

- 1985-89: Verdrievoudiging Nikkei
- 1990-92: Nikkei daalt van 35000 tot 16000
- Ook waarde onroerend goed kende een “boom-bust cycle”
- = Zeepbel (“Speculative bubble”)
- In plaats van “Fundamentals”
- Vraag daalde als gevolg van de crash

Japan

Hoe Japan terug naar hogere groei ??

- Lagere intrestvoeten? Reeds lager dan 1% sinds 1996
- Lagere belastingen? Zijn reeds verlaagd zonder gevolg op de vraag
- Structurele problemen
 - Corruptie
 - Zwakke regulering financieel systeem
 - Incompetentie overheid

Voorspelling en realiteit

Bron Burda en Wyplosz p.17

Groei 1991 (in percent)	België	Duitsland	UK	VS
Voorspelling mei 90	2.5	3.7	2.4	2.3
Voorspelling mei 91	2.3	2.8	2.3	0
Realiteit	1.4	3.2	-1.9	-0.5

Voorspelling en realiteit

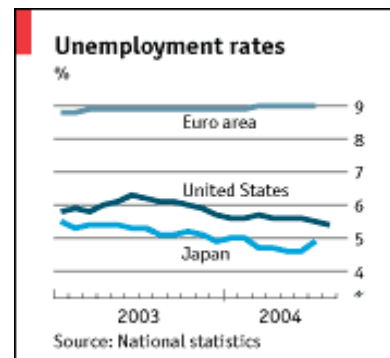
Het is normaal dat voorspellingen fout zitten

- 1991 : Crisis Irak en Duitse éénmaking
- Ook recent: 11 sept 2001 / wat met Irak verder / olieprijs / Iran ?
- Voorspelling op basis van
 - Economisch model
 - Veronderstellingen
 - MAAR "exogene schokken" (=niet te voorzien)

Actuele Werkloosheid

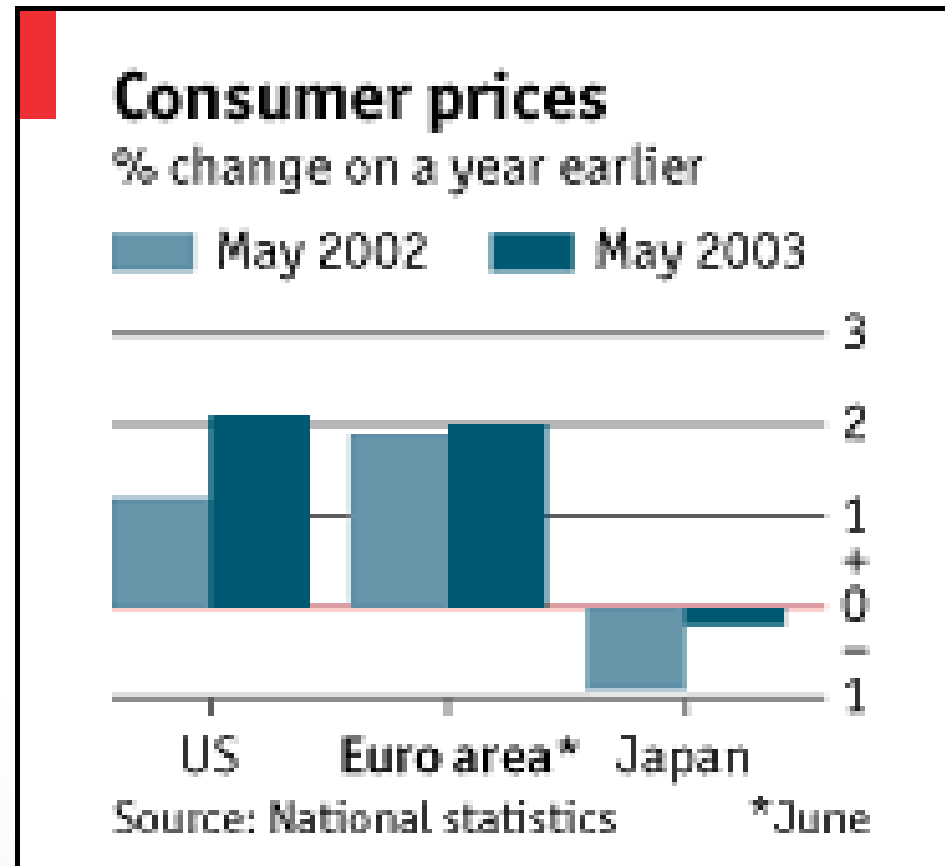
Bron : The

Economist

Actuele Consumentenprijzen

Bron : The Economist

Groei VS – EU – Japan

Bron : The

Economist

Vooruitblik: “Waarom”??

- Waarom is inflatie zoveel lager in de jaren 90?
- Kan de werkloosheid dalen of zelfs te ver dalen?
Oorzaken werkloosheid?
- Rol (nieuwe) technologie ?
- Waarom verschillen in groeivoeten?

Vooruitblik

- We gaan bouwstenen ontwikkelen om deze economische ontwikkelingen te proberen begrijpen en verklaren.
 - Wat bepaalt groei, crisis of succes?
 - Belang van verschillende factoren afhankelijk van het tijdsperspectief: korte versus lange termijn

Verdere gegevens

- BOEK:
 - <http://www.prenhall.com/blanchard> !!!!
- ALGEMEEN:
 - www.economist.com
 - www.yardeni.com
 - Tijdschriften en dagbladen